

Grønne solstråler på en mørk himmel

af markeds konsulent Mads Holm Iversen, DI

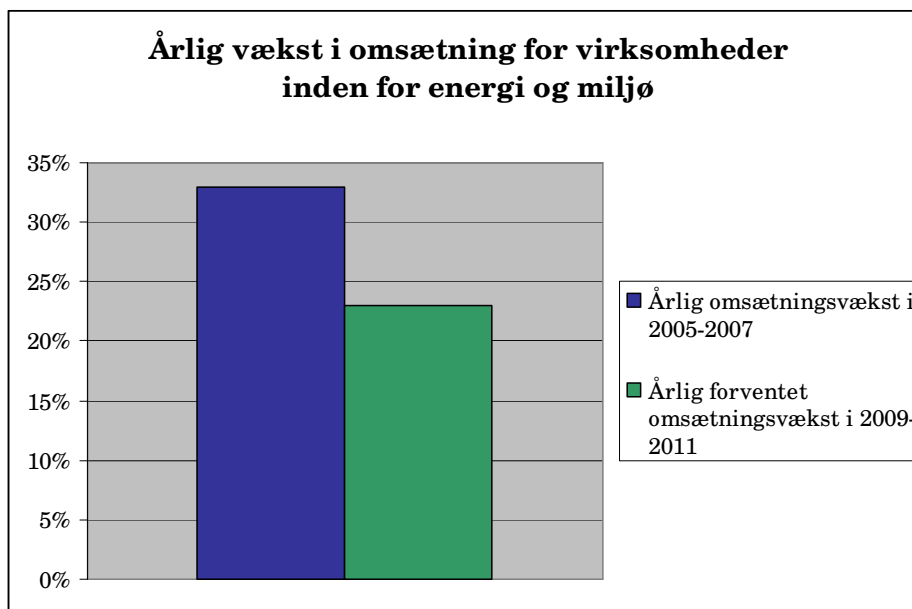
En række danske virksomheder tror på 23 pct. vækst i 2009 inden for klima- og energirelaterede forretningsområder. De udpeger samtidig Asien og Mellemøsten som de store regioner med vækstmuligheder. I Asien er det primært Kina som virksomhederne peger på som vækstmarked.

Det økonomiske barometer står på lavtryk i Europa, mens det i USA står på storm og kuling. Og ifølge Europakommissionen vil de kolde vinde, der blæser ind fra vest formentlig også køle europæisk vækst ned til frysepunktet.

En ny undersøgelse fra DI viser imidlertid, at der trods vintertid og kulde er solstråler på den mørke himmel. For rækken af store danske virksomheder inden for miljø- og energiteknologi forventer fortsat høj vækst i omsætningen i de kommende tre år.

Undersøgelsen blandt de 17 virksomheder indenfor miljø, vedvarende energi og energieffektivitet viser en forventning blandt disse om årlige vækstrater på 23 pct. de kommende tre år. Det er en nedgang i forhold til de tre foregående med en årlig vækst på 33 pct., men stadig en betydelig højere vækst end de fleste andre brancher forventer.

Undersøgelsen viser på den ene side, at virksomhederne som følge af finanskrisen befinder sig på et marked præget af usikkerhed om politiske initiativer og rammebetingelser, og på den anden side rummer især de fjernere markeder i Asien og Mellemøsten store potentialer.

Kilde: DI survey (uvægtet gennemsnit)

Usikkerhed om forretningsklimaet

I DI's undersøgelse angiver 85 pct., at finanskrisen og usikkerhed om den økonomiske udvikling kan medføre at klima- og energimålsætningerne rundt om i verden bliver reduceret. Og 60 pct. tilkendegiver, at de i nogen grad eller i høj grad mener, at finanskrisen i sig selv kan bidrage til, at der ikke kan findes en global aftale under klimakonferencen COP 15 i København i december 2009.

Det er ikke så mærkeligt, at virksomhederne banker på barometeret og holder øje med udviklingstendensen i den globale klimabevidsthed. For hos rækken af de danske frontkæmpere for forureningsreduktioner handler det også om forretning.

Alle 15 virksomheder forventer, at udfaldet af COP 15 i København vil få betydning for deres fremtidige forretning – og 45 pct. forventer, at det endda vil få stor betydning for forretningsudviklingen.

Virksomhederne peger dog også på, at finanskrisen ikke nødvendigvis er forbundet med forringede forretningsmuligheder for bæredygtig teknologi. I tider med stramme økonomiske vilkår og skærpet omkostningsfokus stiger incitamenterne til at spare på energien. Og kommerciel energiteknologi er en god forretning både for købere og sælgere – på længere sigt. For de større investeringer i bæredygtig teknologi tjenes hjem ved mindre energiforbrug. Desuden indeholder en del af de økonomiske hjælpepakker, der skal kick-starte økonomierne rundt om i verden i flere tilfælde investeringer i miljø- og energiteknologi.

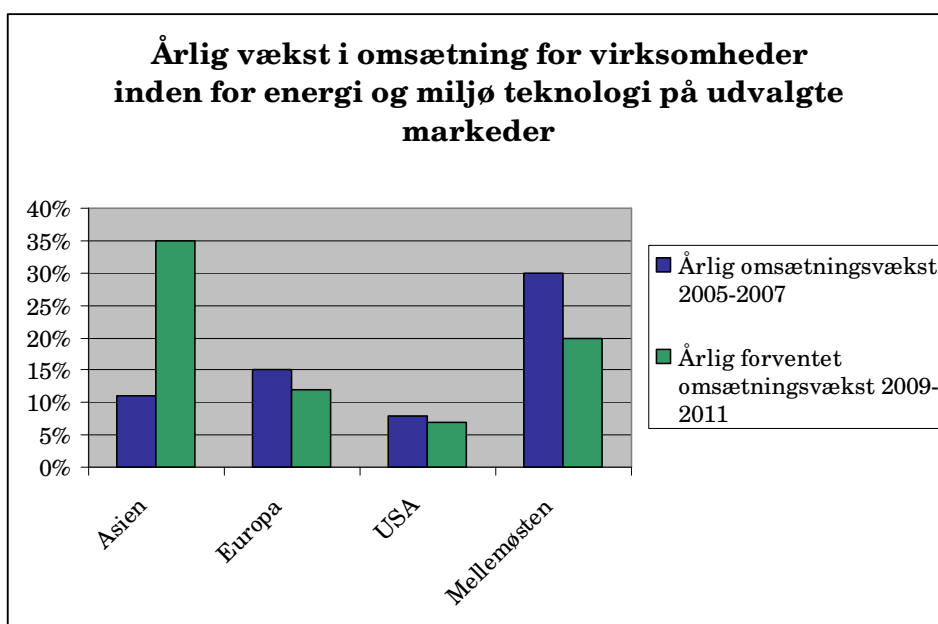
Lys i horisonten

Selv om forventningerne til markedssituationen for bæredygtig viden og teknologi er præget af sorte skyer på nærmarkederne og i USA, er der ifølge DI's undersøgelse lys i horisonten.

For markedsforventningerne til Mellemøsten og Asien ser markant bedre ud end gennemsnittet.

Den gennemsnitlige forventede omsætningsvækst på markederne i Mellemøsten ligger knap 10 procentpoint højere end for EU og USA. Og for de asiatiske markeder går virksomhedernes omsætningsforventninger stik modsat de generelt faldende omsætningsforventninger. Virksomhederne forventer således en gennemsnitlig omsætningsvækst om året på 35 pct. i Asien mod godt 10 pct. årlig vækst de seneste tre år.

Asien er altså mønsterbryder og frembyder trods finanskrisen og mulige reduktioner i klimamålsætninger et stigende potentiale.

Kilde: DI survey (uvægtede gennemsnit)

Bæredygtige byer vil lyse op

Det er i østen, at solen står op. Og meget tyder på, at bæredygtige byprojekter i primært Kina vil lyse op som fyrtårne med afsætningsmuligheder for danske virksomheder.

I Kina forventes ca. 400 millioner kinesere at flytte fra land til by i løbet af de kommende 15 år. Hvis denne folkevandring ikke skal ende med en eksplosion i energiforbrug og øget forurening er det af afgørende betydning, at byudviklingen gøres mere bæredygtig.

Det har Kinas regering erkendt, og tiden er kommet til at sætte handling bag ordene - blandt andet med etableringen af en række klimavenlige mønsterbyer rund om i landet. DI arbejder sammen med en række danske virksomheder om at etablere demonstrationsfaciliteter for dansk teknologi i tilknytning til de bæredygtige byer, og ifølge DI's undersøgelse er der et betydeligt markedspotentialt i bæredygtig byudvikling. Målsætningen med etableringen af demonstrationsfaciliteter er at øge muligheden for, at der vælges dansk teknologi og knowhow, når Kinas bæredygtige byer forsynes med miljø-, vedvarende energi og energieffektive teknologier.

Mellemøsten

I Mellemøsten er der flere steder fokus på bæredygtig byudvikling, hvor især MASDAR-projektet i Abu Dhabi er et højprofileret byprojekt, som en række danske virksomheder ser potentialt i. Der er på nuværende tidspunkt afsat 15 milliarder dollars til projektet, og der forventes at blive investeret yderligere 50 milliarder dollars over de næste 10 år. MASDAR er den største enkeltinvestering i verdenshistorien inden for energivenlige teknologier.

Kendskab og markedspotentialt følges ikke ad

Ifølge virksomhederne vurderes der at være et betydeligt afsætningspotentialt til bæredygtige byprojekter i Danmark, Kina og Mellemøsten.

Mens kendskabet til de danske projekter er indgående, angiver flertallet af virksomhederne at der er behov for at ansætte specialister og i nogle tilfælde oprette særlige forretningsenheder til håndtering af bæredygtige byprojekter. Det gælder i særlig grad for Kina og i Mellemøsten.

Område	Markedspotentialt for afsætning til bæredygtige byer	Kendskab til bæredygtige byprojekter
Kina	+++++	++++
Mellemøsten	+++++	+++
Danmark	+++	+++++
EU	++	++
USA	+	+

(+ Stærkt begrænset) (++) Begrænset) (+++) Middel) (++++ Stort) (+++++ Meget stort)

Mellemøsten og Kina til København

DI går aktivt ind i udviklingen af bæredygtige byer som forretningsområde for danske virksomheder og holder den 20. november 2008 en konference om temaet. Her kommer gæstetalere fra Kina og Mellemøsten og fortæller om konkrete byprojekter, der er under opførelse, og deltagerne vil få mulighed for at danne netværk og udveksle erfaring om bæredygtig business.

Den 17. november sætter DI på en konference med titlen "Klimastrategi varm luft eller en god forretning?" fokus på de fordele og ulemper der er ved at udarbejde klimastrategier.

Kina og Mellemøsten kan for mange virksomheder vise sig at være et lyspunkt i den fjerne horisont.